

लिपिक - टंकलेखक पद लेखी परीक्षा
(ऑक्टोबर, २०१३)

जिल्हा निवड समिती, हिंगोली

- १) अधोरेखित शब्दाची योग्य जात ओळखा :
मनोज, तू खाशी जिरवलीस तुझ्या मित्राची!
✓ १) क्रियाविशेषण अव्यय २) उभयान्वयी अव्यय ३) केवलप्रयोगी अव्यय ४) शब्दयोगी अव्यय
- २) खालील पर्यायांपैकी स्त्रीलिंगी शब्द ओळखा.
✓ १) रेती २) खड्डा ३) डबके ४) ओढा
- ३) 'पोर' या शब्दाचे लिंग खालीलपैकी कोणते?
१) फक्त पुल्लिंगी २) फक्त स्त्रीलिंगी ३) फक्त नपुंसकलिंगी ४) तिन्ही पर्यायबरोबर
- ४) 'शबरीने रामाला बोरे दिली' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दांचे लिंग ओळखा.
१) स्त्रीलिंग २) पुल्लिंग ३) उभयलिंग ४) नपुंसकलिंग
- ५) समानार्थी शब्दाचा योग्य पर्याय ओळखा : मत्कुण
१) डास २) माशी ३) ढिकूण ४) पिसू
- ६) 'कोल्हेकुई' या आलंकारिक शब्दाचा अचूक अर्थ कोणता?
✓ १) क्षुद्र लोकांची ओरड २) निरर्थक बडबड
३) कंटाळवाणे लांबलचक बोलणे ४) कोल्हाचे ओरडणे
- ७) आमच्या शाळेला ५० वर्षे पूर्ण झाल्यामुळे शाळेत ... महोत्सव झाला.
✓ १) सुवर्ण २) हिरक ३) अमृत ४) रौप्य
- ८) 'एडिसनने निरनिराळे प्रयोग केले' या वाक्यातील क्रियापदाचा काळ कोणता?
१) वर्तमानकाळ २) संध्याकाळ ३) भविष्यकाळ ४) भूतकाळ
- ९) 'जंगल' या अर्थाचा शुद्ध शब्द कोणता?
१) आरण्य २) अराण्य ३) आराण्य ४) अरण्य
- १०) 'कोंबडा पहाटे आरवतो' या वाक्यात कोंबडा या ऐवजी कोंबडे हा शब्द लिहिल्यास तयार होणारे वाक्य कोणते?
१) कोंबडे पहाटे आरवतो २) कोंबडे पहाटे आरवते
✓ ३) कोंबडे पहाटे आरवतात ४) कोंबडे पहाटे आरवली
- ११) अधोरेखित शब्दाचा अर्थ ओळखा : बळकट दंडातच दंड शोधतो.
१) शिक्षा २) काठी ३) बाहू ४) गुन्हा
- १२) वाक्प्रचाराच्या अर्थाचा योग्य पर्याय निवडा : बादरायण संबंध असणे.
१) घनिष्ठ मैत्री असणे २) दुरान्वयाने संबंध असणे
✓ ३) ओढूनताणून संबंध लावणे ४) शत्रुत्व असणे
- १३) विशेषणाचा प्रकार ओळखा : इतर
१) आवृत्तीवाचक संख्याविशेषण २) क्रमवाचक संख्याविशेषण
३) गणनावचक संख्याविशेषण ४) अनिश्चित संख्याविशेषण
- १४) विरुद्धलिंगी शब्दाचा पर्याय ओळखा : खोड
१) खोडी २) खोंडीण ३) गाय ४) कालवड
- १५) प्रयोग ओळखा - पारिजात बहुरला
१) सकर्मक कर्तरी २) सकर्मक भावे ३) कर्मणी ४) अकर्मक कर्तरी

- १६) 'पंकज' हा समास आहे.
१) द्विगु २) बहुव्रीही ३) समाहार ४) उपपद तत्पुरुष
- १७) 'तो गातो' या वाक्यात नाही.
१) कर्म २) कर्ता ३) क्रियापद ४) विशेषण
- १८) नवीन मतांचा पुरस्कार करणारा
१) सुधारणावादी २) प्रतिगामी ३) अधोगामी ४) नवमतवादी
- १९) समानार्थी शब्दाचा योग्य पर्याय ओळखा. विभूती
१) भस्म, अग्नी २) थोर व्यक्ती, अंगास ३) अंगारा, देव ४) यज्ञात द्यावयाचा बळी, अंगारा
- २०) खायला काळ भुईला भार म्हणजे
१) अतिमूर्ख मनुष्य २) निरुपद्रवी मनुष्य ३) निरुपयोगी मनुष्य ४) उपद्रवकारक मनुष्य
- २१) भाववाचक नामाचा पर्याय ओळखा.
१) शाहिरी २) लायकी ३) नवलाई ४) शहाणा
- २२) क्रियापदातून कोणता अर्थ सूचित होतो ते ओळखा : हे केवळ शूरांचेच काम आहे.
१) अज्ञार्थ २) स्वार्थ ३) विध्यर्थ ४) संकेतार्थ
- २३) तेजस + कण
१) तेजोकण २) तेज : कण ३) तेजस्कण ४) तेजकण
- २४) विभक्ती ओळखा : रमाबाईस
१) तृतीया २) चतुर्थी ३) पंचमी ४) सप्तमी
- २५) 'सीता परवा दिल्लीला पोचली' या वाक्यातील 'परवा' या शब्दाची जात कोणती?
१) विशेषण २) क्रियाविशेषण ३) उभयान्वयी अव्यय ४) यापैकी नाही
- २६) जड केंद्रकाचे हलक्या केंद्रकात रूपांतर होत असताना ऊर्जा निर्माण होते, या अभिक्रियेस म्हणतात.
१) केंद्रकीय संमीलन २) संयोग अभिक्रिया ३) रासायनिक प्रक्रिया ४) केंद्रकीय विखंडन
- २७) दवबिंदू तापमानास सापेक्ष आर्द्रता असते.
१) १००% २) ९०% ३) ९५% ४) ८५%
- २८) सर्व इंधनात कॅलरीमूल्य सर्वात अधिक आहे.
१) हायड्रोजनचे २) मिथेनचे ३) एल.पी.जी.चे ४) जैववायूचे
- २९) बॉक्साईट हे चे धातुक आहे.
१) लोह २) तांबे ३) अॅल्युमिनिअम ४) गंधक
- ३०) डी. एन. ए. च्या संरचनेमध्ये नत्र रेणू असतात.
१) A आणि B २) C आणि D ३) G आणि H ४) A आणि C
- ३१) या अर्थशास्त्रज्ञाचा उल्लेख 'Wealth of Nation' या ग्रंथाचा कर्ता म्हणून करावा लागेल.
१) प्रा. रॉबिन्स २) अॅडम स्मिथ ३) डॉ. मार्शल ४) जॉन माल्थस
- ३२) खालीलपैकी कोणता देश 'युरोपियन कॉमन मार्केट' (ECM) किंवा 'युरोपियन इकॉनॉमिक कम्युनिटी' (EEC) चा सदस्य नाही?
१) स्वीडन २) ऑस्ट्रिया ३) कॅनडा ४) फिनलंड
- ३३) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची (IMF) स्थापना या दिवशी झाली.
१) २७ डिसेंबर १९४५ २) १ मार्च १९४७ ३) १५ ऑगस्ट १९४७ ४) १ जानेवारी १९४७
- ३४) भारतात पेटंट अधिनियम सर्वप्रथम कोणत्या वर्षी संमत केला गेला?
१) १९७५ २) १९७० ३) १९८० ४) १९८५

- ३५) 'तेजीवाला' आणि 'मंदिवाला' (Bulls and Bears) या संज्ञा खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहेत?
 १) विमा कंपनी २) बहुराष्ट्रीय कंपनी ३) आयात - निर्यात ४) शेअर बाजार
- *३६) नियोजन आयोगाचे सध्याचे उपाध्यक्ष कोण आहेत?
 १) डॉ. मनमोहन सिंग २) मॉंटकसिंग अहलुवालिया
 ३) कीर्ती पारेख ४) सुब्बाराव
- *३७) हिंगोली जिल्ह्याचे पालक सचिव कोण आहेत?
 १) प्रा. वर्षाताई गायकवाड २) श्रीमती मेधा गाडगीळ
 ३) श्रीमती सीता राजीव लोचन ४) श्री. उज्ज्वल उके
- ३८) आँढा नागनाथ तालुका कोणत्या दोन विधानसभा क्षेत्रात मोडतो?
 १) ९२ - वसमत व ९३ - कळमनुरी २) ९२ - वसमत व ९४ हिंगोली
 ३) ९३ - कळमनुरी व ९४ - हिंगोली ४) यापैकी नाही
- ३९) 'बसराई', 'सफेद वेलची' या च्या प्रसिद्ध जाती आहेत.
 १) केळी २) पेरू ३) वेलदोडे ४) आंबा
- ४०) 'डिक्का' रोग पुढीलपैकी कोणत्या फळझाडांना होतो?
 १) पेरू २) नारळ ३) मोसंबी ४) काजू
- ४१) 'मेळघाट व्याघ्र अभयारण्य' खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात आहे?
 १) अमरावती २) अकोला ३) वाशीम ४) गडचिरोली
- ४२) महाराष्ट्रातील शैक्षणिक व आर्थिकदृष्ट्या सर्वाधिक मागासलेला विभाग
 १) कोकण २) विदर्भ ३) मराठवाडा ४) पश्चिम महाराष्ट्र
- ४३) 'साल्हेर' हे राज्यातील दुसऱ्या क्रमांकाचे उंच शिखर होय. या शिखराची उंची मीटर इतकी आहे.
 १) १,६४६ २) १,३०४ ३) १,४६७ ४) १,५६७
- ४४) खालीलपैकी कोणत्या प्रदेशात मान्सूनचे आगमन सर्वप्रथम होते?
 १) निलगिरी रांगा २) मलयगिरी रांगा ३) सातपुडा पर्वतरांगा ४) पश्चिम घाटप्रदेश
- ४५) 'सागरमाथा' नावाचे हिमालयाच्या कुशीतील निसर्गरम्य 'वनोद्यान' खालीलपैकी कोठे आहे?
 १) मेघालय २) सिक्कीम ३) नेपाळ ४) हिमाचल प्रदेश
- ४६) सर्वोच्च न्यायालयाच्या या आदेशास व्यक्तिस्वातंत्र्याच्या दृष्टीने अनन्य साधारण महत्त्व आहे.
 १) रिट ऑफ मॅंडामस (परमादेश) २) रिट ऑफ प्रोहिबिशन (प्रतिषेध)
 ३) रिट ऑफ को - वॉरंटो (अधिकार पृच्छा) ४) रिट ऑफ हॅबिअस कॉर्पस (बंदी प्रत्यक्षीकरण)
- ४७) समाजवादी व धर्मनिरपेक्ष हे शब्द भारतीय घटनेच्या सरनाम्यात बेचाळीसाव्या घटनादुरुस्ती अन्वये अंतर्भूत करण्यात आले. बेचाळीसावी घटनादुरुस्ती खालीलपैकी कोणत्या वर्षी संमत करण्यात आली?
 १) १९७५ २) १९७६ ३) १९७७ ४) १९७८
- ४८) जेव्हा एखाद्या राज्यातील घटनात्मक यंत्रणा कोसळते तेव्हा राष्ट्रपतीस (राज्यपालांच्या सल्ल्यानुसार) कलमाखालील आणीबाणी जाहीर करता येते.
 १) ३५२ २) ३५६ ३) ३६० ४) ३७०
- ४९) हा महात्मा फुले यांचा ग्रंथ त्यांच्या मरणोत्तर म्हणजे १८९१ मध्ये प्रकाशित झाला.
 १) ब्राम्हणांचे कसब २) सार्वजनिक सत्यधर्म
 ३) शेतकऱ्यांचा असूड ४) इशारा
- ५०) 'राजीव गांधी खेलरत्न पुरस्कार' देशात कोणत्या वर्षापासून दिला जात आहे?
 १) १९९२ २) १९९१ ३) १९९० ४) १९९३
- ५१) एका रकमेचे ५ वर्षांचे सरळव्याज त्या रकमेच्या २/५ इतके होते तर व्याजाचा शेकडा दर काय?
 १) ६ २) ६ ३) १० ४) १२

- ५२) एका व्यावसायिक अभ्यासक्रमासाठी ८०० विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जातो. प्रवेश मर्यादा दरवर्षी १५ टक्के वाढविण्याचे ठरविल्यास तिसऱ्या वर्षाच्या सुरुवातीस किती विद्यार्थ्यांना प्रवेश देता येईल?
 १) १०४० २) ११६० ३) १०५८ ४) १०८०
- ५३) दोन समभुज त्रिकोणांपैकी लहान त्रिकोणाची बाजू मोठ्या त्रिकोणाच्या बाजूच्या १/३ आहे. मोठ्या त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ ४५ चौ. से.मी. असल्यास लहान त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ किती चौ. से.मी. असेल?
 १) ९ २) ५ ३) १५ ४) १३५
- ५४) पिकीला चार विषयात मिळालेल्या गुणांची सरासरी २२ इतकी आहे. तिला पाचही विषयात मिळालेल्या गुणांची सरासरी काढली असता ती २५ येते तर, पाचव्या विषयात तिला किती गुण मिळाले आहेत?
 १) ३ २) २५ ३) ४७ ४) ३७
- ५५) पाण्याच्या एका टाकीला तीन तोट्या लावलेल्या आहेत. पहिल्या व दुसऱ्या तोटीने ती टाकी अनुक्रमे ४ व ६ तासात भरते, परंतु तिसऱ्या तोटीने ती ८ तासात रिकामी होते, जर तीनही तोट्या एकाच वेळी सुरु केल्या तर ती टाकी किती वेळात भरेल?
 १) २४/७ तास २) १८/७ तास ३) २१/७ तास ४) ३०/७ तास
- ५६) एका चौरसाची बाजू १० से.मी. आहे. दुसऱ्या चौरसाचा कर्ण १० से.मी. आहे. तर या दोन चौरसाच्या क्षेत्रफळात किती चौ. से.मी. फरक पडेल?
 १) ४० २) ३० ३) ५० ४) ६०
- ५७) एक वस्तू मधूने २० टक्के तोटा सहन करून ६० रुपयास विकली तर त्याने ती किती रुपयास विकत घेतली होती?
 १) ४० रुपये २) ८० रुपये ३) ७२ रुपये ४) ७५ रुपये
- ५८) ५४० रुपयास खरेदी केलेला पंखा दुरुस्त करून ६६० रुपयास विकला असता विनूस १० टक्के नफा मिळतो. तर त्यास पंखा दुरुस्तीसाठी किती खर्च आला असेल?
 १) ४० रुपये २) ५० रुपये ३) ६० रुपये ४) १२० रुपये
- ५९) एका तीनचाकी सायकलच्या मागील चाकाची त्रिज्या ३५ सेमी असून पुढील चाकाची त्रिज्या २९ सेमी आहे. तर ६६ मीटर अंतरामध्ये त्या सायकलीच्या पुढील चाकाचे फेरे मागील चाकांच्या फेऱ्यांच्या कितीपट होतील?
 १) ५/३ २) ३/५ ३) ५ ४) ३
- ६०) सलीम याने एका संख्येला ३/८ ने गुणण्याऐवजी ३/८ ने भागले त्यामुळे त्याचे उत्तर बरोबर उत्तरापेक्षा ३८५ ने जास्त आले तर ती संख्या कोणती होती?
 १) ९६ २) १६८ ३) २५६ ४) ३३६
- ६१) एका मार्गावर एक आगगाडी अ पासून ब पर्यंत मध्ये न थांबता १ तास धावली तर तिचा वेग ताशी ४५ किमी पडतो. एके दिवशी ती गाडी मधल्या एका स्टेशनवर थांबली तेव्हा तिचा सरासरी वेग ताशी ३६ किमी इतका झाला तर ती गाडी या एका तासाच्या प्रवासात किती मिनिटे थांबली असली पाहिजे?
 १) १२ मि. २) ८ मि. ३) १० मि. ४) १५ मि.
- ६२) ८८२० या संख्येस कोणत्या संख्येने भागले असता येणारा भागाकार पूर्ण वर्ग संख्या असेल?
 १) ११ २) ७ ३) ५ ४) ३
- ६३) जे काम २४ माणसे रोज ७ तासाप्रमाणे ६४ दिवसात करतात तेच काम ३२ माणसे रोज ८ तासाप्रमाणे किती दिवसात करतील?
 १) ३९ २) ४० ३) ४२ ४) ४५
- ६४) ४९५० रु. दर्शनी किंमत असलेल्या गालिच्यावर शे. १० सूट दिली तरी दुकानदाराला शे. १० नफा होतो. तर दुकानदाराने तो गालिचा किती रुपयास खरेदी केला असेल?
 १) ४०५० २) ४२५० ३) ४२८० ४) ४३६०
- ६५) पहिल्या २५ सम संख्यांची सरासरी आहे.
 १) २४ २) २५ ३) २६ ४) २७

- ६६.) एका संख्येचे वर्गमुळे '८' आहे, तर तिचे घनमूळ कितीत असेल?
 १) ६४ २) २ ३) ३४ ४) १६
- ६७.) एका वस्तूची किंमत प्रथम १० टक्के वाढून नंतर १० टक्के कमी झाली तर त्या व्यवहारात किती टक्के तोटा किंवा नफा झाला असेल?
 १) १ टक्के नफा २) १ टक्के तोटा ३) २ टक्के नफा ४) २ टक्के तोटा
- ६८.) एका बरणीत १० लिटर दूध मावते. त्या बरणीत ४ लिटर दूध ओतले, तर बरणीत कितवा हिस्सा दूध आहे?
 १) ६/१० २) १०/६ ३) ३४/१० ४) १०/४
- ६९.) ५, ७ व ८ हे अंक प्रत्येकी एक एकदा वापरून तयार होणाऱ्या सर्व संख्यांची बेरीज किती?
 १) ४४४० २) २२२० ३) २०२० ४) ४०४०
- ७०.) पाच क्रमवार सम संख्यांची सरासरी १२ आहे, तर सर्वात लहान सम संख्या सर्वात मोठ्या सम संख्येच्या किती पट आहे?
 १) दुप्पट २) निमपट ३) चौपट ४) पावपट
- ७१.) ३० ते ६० दरम्यानच्या विषम संख्यांची सरासरी किती येईल?
 १) ४२ २) ४३ ३) ४५ ४) यापैकी नाही,
- ७२.) एका शहरातील लोकसंख्या प्रत्येक वर्षी x ने वाढते. a वर्षानंतर ती b होईल. तर त्या शहराची आजची लोकसंख्या किती?
 १) ab २) b-ax ३) ax ४) b-a
- ७३.) दररोज ५ तास काम करून जे काम काही माणसे २४ दिवसात संपवतात. तेच काम २० दिवसात संपवण्यासाठी खालीलपैकी काय करावे लागेल?
 १) रोजचे कामाचे तास ६ करावे २) रोजचे कामाचे तास कमी करावेत
 ३) माणसे कमी करावीत ४) रोजची मजुरी वाढवावी
- ७४.) प्रमोद व दीपक यांच्या आजच्या वयांचे गुणोत्तर ३ : ४ आहे. आणखी ८ वर्षांनी त्यांच्या वयांचे गुणोत्तर ५ : ६ होईल, तर प्रमोदचे आजचे वय किती वर्षे असेल?
 १) २ वर्षे २) ६ वर्षे ३) १६ वर्षे ४) १२ वर्षे
- ७५.) एका नळीतून दर सेकंदात ५ थेंब पाणी गळते. १५ मिनिटात साडेचार लिटर पाणी गळून गेले तर १ थेंबांचे घनफळ किती?
 १) १ मि.लि. २) १/२ मि.लि. ३) २ मि.लि. ४) ३/२ मि.लि.
- 76) is a word which is partly a verb and partly an adjective.
 1) Pronoun 2) Infinitive
 3) Participle 4) None of the above

Direction (Q.77 to Q.79) : Fill in the blanks with appropriate preposition.

- 77) Dogs have antipathy cats.
 1) to 2) from 3) on 4) with
- 78) He is addicted gambling.
 1) for 2) from 3) of 4) to
- 79) Silkworms feed mulberry trees.
 1) with 2) for 3) of 4) on
- 80) Which of the following sentence has no plural number in it?
 1) The herd of deer was grazing 2) He brought some pieces of wood.
 3) The children are fond of watching comics
 4) He stamped his foot angrily

- 81) What is the tense of the given sentence ? : Lalita wa eating a mango
 1) simple present tense 2) Past continuous tense
 3) Present continuous tense 4) Simple past tense
- 82) Where will you put question mark in the following sentence?
 "Do you know what I'm going to talk about"
 1) after 'know' 2) after 'what' 3) after 'about' 4) before 'know'

Direction (Q.82 to Q.84) Give a one word substitution for the following

- 83) A book published after the death of its writer.
 1) Posthumous 2) Anonymous 3) Honorary 4) Callous
- 84) One who is after money.
 1) Mercenary 2) Glutton 3) Miser 4) Spend thrift

Direction (Q. 85 to Q. 87) Choose the correct synonyms of the given words.

- 85) Callus
 1) Quiet 2) Sincere 3) Cruel 4) Soft
- 86) Apposite
 1) Clumsy 2) foreign 3) amaze 4) suitable
- 87) Remorse
 1) Regret 2) Silent 3) Opposition 4) Absurd

Direction (Q.88 to Q. 90) Choose the correct antonyms of the given words.

- 88) Languid
 1) Illegal 2) Plenty 3) Hate 4) Vigorous
- 89) Vindictive
 1) Forgiving 2) Modest 3) Careless 4) Refined
- 90) Mad
 1) Merit 2) Mild 3) Sane 4) Join

Direction(Q.91 to Q. 94) : Each of the following idioms or phrases is followed by four alternative meaning of which only one is correct. Choose the correct meaning.

- 91) An axe to grind
 1) Selfish motive 2) Guilty mind
 3) Unreliable person 4) To show anger
- 92) Once for all
 1) At the end 2) At the beginning
 3) In mean time 4) Finally
- 93) To go with the tide
 1) To do a thing secretly 2) To do a thing openly
 3) To act upon elderly advice 4) To do as others do
- 94) Yeoman's service.
 1) Excellent work
 2) Hypocrite
 3) A dignity or distinction that proves too costly to support.
 4) with a warm welcome

- 95) Choose the correct sentence (error free) from the following.
1) He is fond of fruits and vegetable 2) He can shoot goat
 3) Those cattle belong to me
4) Every girl and every woman should love their country.
- 96) Find out the group which contains error.
None / of us / have / seen go
1) 2) 3) 4)
- 97) Write the correct adverb form in the sentence given below.
He entered the room
 1) quietly 2) hardly 3) fastly 4) really
- 98) Fill in the blank and complete the quotation.
'.....is the treasure of life.'
1) Money 2) Gold 3) Knowledge 4) Wealth
- 99) complete the good thoughts with the proper word.
If you have the will, there's always a
- 1) way 2) success 3) wish 4) determination
- 100) Which of the following is not the correct contracted form?
1) aren't 2) don't 3) I'm 4) it's